

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1625

Cap. XIX. Decem tituli obstringunt nos ad excellentem Conuersionem &
qua ratione perfectiùs Dei Vocationi respondeatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39652

CAPVT XIX.

DECEM TITVLI OBSTRINGVNT NOS AD
*excellētem Conuersionem: & qua ratione perfectius Dei
 vocationi respondeatur.*

QVI ob rationes prædictas decreuerunt, vocationem diuinam acceptare: eisdem tenentur, lege gratitudinis, ad conuersionem, vitæ que perfectissimam mutationem: faciendam per Sacramentum pœnitentiæ, tam quo ad contritionem & confessionem peccatorum; quam quo ad vitæ nouæ instituentæ rationem, quam sint imposterus secuturi: amplectentes in his omnibus quod Baruch Propheta populo suo dixit: *asicut fuit sensus vester, vt erraretis à Deo: decies tantum iterum conuertentes requiretis eum.* quasi dicat: decuplam in Dei obsequio adhibete diligentiam, quam posuistis in offensione: exerentes omnes vires vestras, totumque talentum, & facultates, quas diuina vocatio vobis communicabit; & orantes eundem Dominum supplices, vt illas dignetur in vobis augere, & efficere: vt, vbi abundauit delictum, decies tantum re ipsa abundet gratia, vt magis gloria eius augeatur. Nec gratis & sine causa vultus est Propheta verbo illo: *decies tantum*, quod ex scripturæ sacre stylo omnem possibilem perfectionem significat; idque propterea fortè, quod decem sint nomina actituli, quibus ad eam præcipue obligamur.

PRIMVS titulus est, quoniam inferni pœnæ, à quibus **DEVS** liberauit, decies millies omnem laborem excedunt, quem in tua ad ipsum conuersione, & perfectissimo per totam tuam vitam obsequio ei præstando collocare posses: siquidē hic & omnes alij, qui in hac vita tolerantur, tanquam pœcti & vnus momenti censentur, si comparentur ad eos, qui sunt in altera tolerandi: eo maxime nomine, quod sint æterni. Quod si oculos conijcias ad æterna præmia, quæ tibi promittuntur, si conuertaris, vt seruias Deo: deprehēdes, ea centies millies excedere labores omnes, quos possis in eius obsequio collocare. Vt. n. Apostolus ait: *non sunt cōdigne pœssiones huius tēporis ad futuram gloriā, quæ reuelabitur in nobis. Id enim quod in presenti est momentaneū & leuio tribulationis nostræ, supra modum in sublimitate eternæ gloriæ pœdus operatur in nobis.* Quod si ita ipse Apost. sentiebat, qui tamē ob Dei obsequium magnos & prolixos labores sustinebat, quemadmodum ipse in suis Epistolis narrat: non multum facies, si & tu ad similes & maiores etiam subeundos te offeras; vt ei Domino seruias, qui talia promittit præmia. Descendens autē ab æternis ad temporalia, cogita quæ sint innumera & horrēda mala temporalia, à quibus etiam **DEVS** liberauit, ac liberat; & porro liberabit, si fueris in eius obsequio fidelis: quæ, si cum ijs laboribus conferas, quos in mortificandis vitijs es positurus: intelliges, hos decuplo esse minores. Nam

omnes

a *Barth. 4.*
28.

Jacob. 19. 3
Apoc. 2. 10.

1.
Pœna æ-
terna.

2.
Æterna
præmia
b Rom. 8. 18.
c 2. Cor. 4.
17.

2. Corint 11

3.
Tempora-
lia mala.

omnes pœnas temporales, quas Deus alijs peccatoribus infligit, aut nunc infligit, potuisset tibi ob tua peccata meritò infligere: siquidem vel vnicum lethale peccatum omnibus illis est dignum. rectum itaque est, vt ei etiam cum aliquo labore seruias, qui te à tot malis liberat ac præseruat, non ob tua merita, sed ex sua sola misericordia.

Hinc transire potes ad innumera bona temporalia, quæ etiam tibi hætenus dedit, dabitq; & adijciet, si ei seruias: quæ etiam superant decies omnes labores corporis, quos ei seruiendo sustinebis. Neq; hoc in genere tantum, & cõfusè cõsidera; sed attende, quicquid ab eo recipis vna die; & quid Deus egerit, agatq; vt bolum panis, quem comedis, tibi det: Motus sc. ecelorũ & Elementorum; labores eius, qui terram coluit, frumentum seminauit, messuit, tritaurauit, & collegit; eius item, qui illud moluit, pinsuit, & ad tuam melsam portauit; Eorum item Mechanicorum labores, qui instrumenta siue ferrea, siue lignea confecerunt, ad hæc omnia necessaria; & quod ipse Deus fecit ad ferrum illud, siue lignum creandum; & alia innumerabilia, quæ ab ipso mundi exordio cum his omnibus fuerunt connexa, quæ omnia in hodiernũ vsque diem, in tuum vsum, victum, vestitum, & habitationẽ; cæteraq; omnia, quibus vita tua conseruatur & sustentatur, ipse conseruat ac sustentat. Qui ergo fit, vt non iudices valde modicum, quicquid pro Deo tuo feceris; etiam si facias, quicquid poteris: si aspicias plurima, quæ ab illo recipis.

VERVM ad spiritualia bona conscende, quæ ab eodem Deo accipis, quo die te iustificat: & intelliges, ea decies millies excedere, quod in ipsius obsequium tu præstiteris: d *Nam (vt Sapiens ait) omne aurum in comparatione sapientia cœlestis, arena est exigua, & tanquam lutum aestimabitur argentum in conspectu illius, & omnes diuitia nihil sunt in comparatione illius: ipsa est bonorum omnium mater, & insinitus eius thesaurus hominibus, qui nõ potest dignè aestimari, quo qui vsi sunt, participes facti sunt amicitie Dei.* Aequum est itaque te agnoscere bonum, quod à Deo accipis, excellentiam scilicet ac dignitatem Filij Dei; & quod anima tua eius sit sponsa, dareque operam, vt infinito hoc thesauro cum omni possibili perfectione vtaris: etiam si enim eam totam adhibueris, adhuc ad eam non peruenies, quam tale donum talisque dignitas exigit.

Huc accedit spiritualis præmij, quod Deus in hac vita tibi largietur, magnitudo, si feruenter ei deseruias: quod præmium non tantum decuplum, sed centuplum etiam erit, quam tu pro illo efficias. ipse enim dixit: *e qui cumque propter ipsum nomen aliquid reliquerit, centuplum accipieturum.* tantam scilicet lætitiã, tantã pacẽ, saturitatem, & spiritualium consolationum abundantiam, vt centies millies superent id, cui, perfecti eius obsequij causa renunciauit.

Quod si etiam velis omni generi lueri & commoditatis ex diuino ob-

4.
Bona temporalia.

5.
Bona spiritualia.
d Sapi. 7.9.

6.
Centuplũ.
c Matt. 19.
29.

7.

*Christi in-
carnatio.*

sequio renunciare; etiam nomina & titulos ostendemus, quæ te ad id obligent. Conijce. n. oculos in excellissimū Incarnationis verbi diuini beneficiū, & in ea, quæ totius vitæ tuæ decursū pro te fecit, ac perpeſsus est & intelliges ea incomparabiliter excedere & præſtare ijs, quæ tu eius obſequij cauſa feceris, & paſſus fueris: licet ſolus præſtare poſſes, quicquid præteritiomnes ſancti fecerunt. Si igitur Deū ſummum potentia tuæ in glorioſiſſimo opere, remedij tui cauſa, perficiendo tibi oſtendit: te quoq; par eſt ſummum facere, quod poſſis, eius obſequij cauſa. Ille decies millies plus fecit ac pertulit, quā ad tuam ſalutem eſſet neceſſariū: ſiquidem ad eam, minimum operum & laborum eius ſuffeciſſet: Rectum ergo erit, te multo plura facere, quā tenearis: ſiquidem etiam quicquid poteris ad eum eſt modicum.

8.
*Sacra com-
municatio.*

NE VERÒ diceres, beneficiū hoc ſemel peractum, iam tranſiſſe; voluit idem Dominus recenti nomine te quotidie obligare, veniens verè ac realiter ad Sanctiſſ. Altaris Sacramentum, ad faciendā inuiſibiliter in anima tua officia illa; quæ, dum viueret in hoc mundo, præſtitit. Imò vel vnica ſacra *communio* in tota vita tua ſufficiens eſſet nomen & cauſa, cur totam illam expenderes in ſeruendo cum omni perfectione ei, qui tali te eſca dignatur, quid igitur ſi eam ſingulis menſibus, aut hebdomatis, aut etiam quotidie proponat: Quod ſi mundo aut Dæmoni ad eum diligenter pro vili aliqua eſca paruisti: conſonum omninò eſt ſeruare Deo decies millies diligentius, pro eſca ad eum præſtantia & pretioſa.

9.
*Dei digni-
tas.*

SED addamus quod ſumma eſt, & quod omnia prædicta nomina eminenter complectitur: quantum ſc. infinita Dei maietàti debeat, non iam ob præſtitā tibi beneficia, ſed propter id, quo eius diuinitas digna eſt: cuius comparatione eſt decies millies nihil, quicquid tu in eius obſequium facere poſſis: Ideoque iuſtiſſimum eſt, nihil omninò detrudere ex ijs, quæ præſtare poſſis, memor eius, quod S. Iob dixit. *ſi voluerit homo diſputare cum Deo contendere, non poterit ei reſpondere vnum pro mille;* & quod dixit Eccleſiaſticus: *terribilis Dominus, & magnus vehementer, & mirabilis potentia eius: gloriſicate quantumcumque poteritis, ſuperaloibit enim adhuc:* quia multo pluribus eſt dignus. *Benedicite & exultate illum quantum poteſtis: maior enim eſt omni laude.*

*ſ. Iob. 9. 7.
g. Eccl. 43.
3.*

10.
*Dei atri-
buta circa
nos.*

SED quoniam hic titulus ad eum eſt excelsus, nec ſolet ab ignorantibus eius præſtantiam, æſtimari: adiungamus ei vltimum, qui alios innumeros complectitur, ob innumeras ſc. Dei perfectiones, quæ in creaturarū eius cōmodū expenduntur. Attēde itaq; infinitā eius ſapientiā, & immenſitatē, qua eſt in omni loco, cernitq; quicquid vbiq; ſit: propter q̄ ſolum intelliges, te obſtrictū, ad nihil faciendū, ſupremi huius regis præſentia indignū. DEINDE cogita eiufdē *omnipotentia* ad eſſe tibi ad nutū, ad omnes tuas actiones tecum cragedas, ſeruata tamē in omnib; tua libertate: atq; ſi tu ſolus eſſes eas per-

acturus

acturus: Ex quo intelliges, quā iustu & equu sit, no abuti tua libertate ad aliquid mali, sed ea semper vti ad faciendum, quod est perfectissimum. Nam simul cum omnipotenti aded adiutore aequè poteris maximum atque minimum perficere. Quid autem dicam de suauissima eius circa res omnes *providentia*, qua summè te obstringit, ad summam curam in eius obsequium adhibendam, sicut ipse habet ad tibi prospiciendum? & vt semel cōcludam, perpende infinitam eius charitatem, & amorem, quo tot in te contulerit & conferre desideret beneficia, quæ retulimus: & hoc solum impellet ead ei seruiendum ex toto corde, ex tota mente, & ex omnibus viribus tuis: Amor enim non fit continere se intra aliquos terminos, vt non faciat quod possit, & eius dilectus petat.

§. 1. *Quaratione sit exactè Dei Vocationi obediendum.*

HIs aded efficacibus rationibus excitare te debes, ad respondendum diuinæ vocationi promptè ac diligenter, feruenti quadam & perfectissima conuersione: certò tibi persuadens, Deum neque approbare obedientiam & conuersionem, quæ in specie tantum ad nutū & prompta esse videtur, si reuera tepida sit, rudis & inconstans; neque reprobare tardam & aliquo modo reluctantem, si re ipsa feruens sit, benè radicata, & constans: quemadmodum CHRISTVS D. N. significauit in iucundissima quadam parabola Phariseis proposita: a *Homo* (inquit) *quidam habebat duos filios, & accedens ad primum dixit: Fili, vade hodie operare in vinea mea. Ille autem respondens, ait: Nolo. Postea autem penitentia motus abiit. Accedens autem ad alterum, dixit similiter. At ille respondens, ait: Eo, Domine, & non iuit. quis ex duobus fecit voluntatem Patris? dicunt ei: Primus. Dicit illis IESVS: Amen dico vobis, quia publicani, & meretrices præcedent vos in regnum Dei. Quæ vocatio iucundior esse potest, & quæ verba molliora, quàm quæ Pater noster cælestis dicit peccatori: *Fili, vade hodie operare in vinea mea.* Quid enim hoc aliud est, quàm, fac, quod tibi mando, ad quod mille nominibus es obstrictus: Memor esto, te esse Filium meum, & me tuum Patrem: filios verò teneri suis parentibus obedire, præcipue si thesaurorum eorum heredes esse velint. Attende, me non petere labores multorum annorum, sed **HODIE**: tempus enim laboris, etiamsi per totam vitam duret; aded tamen breue existimandum est, atque si vnus tantū esset diei; & hodiernum tantum, quo laboras, certum habes: nescis enim, an tibi supersit crastinus. Si igitur hodie te voco, **noli obdurare cor tuum**, nec obedientiam differre in crastinum. Attende, quòd non te vocem, vt in aliena vinea labores, sed in mea: quæ etiam est tua: in anima enim tua, eiusque facultatibus est laborandum; conando copiosos bonorum operum fructus proferre in vtilitatem tuam, & gloriam meam. quod si dicas, te iuri tuo cedere, nec velle animam tuam*

a *Matth. 21.*
28.

b *Psal. 94. 5.*
Heb. 3. 7. 13.

Colore, quia tua est; ego verò iuri meo non cedam: anima enim tua, plus est mea, illam, quam tua: siquidem ego illam creavi, illā redemi, conseruo & sustentō: & plus curā in ea colenda adhibere debes, eo quòd mea sit, quam quòd tua; pluris æstimandò meum velle, quam tuum. Quòdnam erit cor adedò durum, vt suauissima huiusmodi vocatione non mollescat! bene hoc ostendit alter filius, cum subitò eam audiens, eius æquitatem intellexit: nam conuictus, respondit: *Vado Domine*; & statim ire cepit, vt parentis mandatum exequeretur. Sed ò humani cordis in constantiam! statim atque itineris laborem sensit, & culturæ vineæ difficultatem olfecit, oblitus est eius quòd audiuit; nec eius rationem aliquam, habuit; nec ulterius progredi voluit, vt Patris voluntatem exequeretur, qui tantum ei amorem ostendit. Contra verò primus filius difficultatibus, quæ cum ipsam vocem audiuit, ei occurrerunt; adedò parum reueritus est parentem, vt verbis impudentibus responderet: *No l o*: quamuis transactò illo primo impetu, impudentiam suam animaduertens, ac dulcissima parentis verba perpendens, statuit ei obedire. totaque die in vinea colenda laborare, vsque ad ipsam noctem. Ideoque alteri fratri, qui liberaliter promiserat, se laboraturum, fuit prelatas. In regnum enim Dei non illi admittuntur, qui solis verbis absque operibus, obedientiæ satisfaciunt, quemadmodum Pharisei; neque qui tepidè incipiunt, & mox à labore desistunt: sed illi eminentiorem obtinebunt locū, qui tarditatis ac resistentiæ suæ pœnitentes, magno eam feruore ac diligentia compensare student. O si DEVS oculos tibi mentis aperiret, vt in hoc exemplari videres, quid hæctenus feceris; quidque facere debeas; cum te ipse ad suum vocat obsequium! ò quoties diuinis inspirationibus, & vocationibus respondisti cum secundo filio: *Vado Domine*, nec tamen iuisti! multum offers, sed parum facis: obedire incipis, sed mox defatigaris; producis flores bonorum desideriorum, sed non profers fructus bonorum operum sed quemadmodum apud Iob dicitur: *es quasi vinea, cuius borrus in primo flore leditur. Et quasi oliuā, proticiens florem suum.* Alias verò impudentior fuisti imitando primum filium, respondendo diuinis inspirationibus, illud *No l o* aperte, ne tuas vinceres repugnantias; aut saltem respondisti obuelatum quoddā *No l o*, dum excusationes mille prætexuisti, d *singendo laborem in præceptis*, & prætextus quærendo dilationum, aut ipso opere ostendendo, te nolle facere quod iubet DEVS; vt facias quod Dæmon suggerit, & caro tua. Illud verò pessimum esset, si quemadmodum primum filium imitatus es in illa verbi *No l o* resistentia, non cum imitaretis in bono obedientiæ. qui enim peccantē est imitatus: meritò emendatū imitabitur, pœnitentiam agendo de sua repugnantia; & incipiendo seruire Deo cum magna cura & perseverantia.

*Finis melior
principio.*

*c Iob. 15. 32.
S. Greg. l. 12.
Moral. c. 24.*

*d Psal. 93.
20.*

ACCIPERE

ACCIPERE itaque ab utroque filio quod bonum est, relicto malo. Ab altero accipe promptitudinem ad bonum propositum concipiendum; ab altero vero virtutem & efficacitatem ad illud exequendum: ab altero accipe bonum initium, sed rejice eius inconstantiam; ab altero accipe bonum progressum, omittens moras eius ac dilationum in incipiendo. Imitare saltim, quos Christus Dominus Noster tanquam exempla proponit, cum dixit: *Publicani & meretrices precedunt vos in regnum Dei*: quia eorum penitentia & conuersio ad eum fuit feruens, ut praeceperet iustos, qui non tantum atque illi peccauerunt. imò illorum penitentia tanquam exemplar iustis proponitur, ut eos in feruore imitari conentur. Talis fuit conuersio S. Matthæi, & S. Magdalene. nam ille fuit *Publicanus*, hæc *publica peccatrix*. Matthæus, etsi tarde vocatus, decuplo tamen plus laborauit, quam eius antecessores. nam *g vndecima hora diei veniens ad vineam*, vna hora laboris plus est promeritus, quam qui decem horas citius venerunt. At Maria Magdalena ad eum feruentem fecit conuersionem, ut eius exemplo conuinceret Christus D. N. Pharisæum qui ipsum inuitauerat, & iactabat se esse iustum: & iuxta sententiam Baruch, *h quemadmodum fuit eius sensus ut erraret à Deo. decies tantum conuertens requireret Deum*. decem enim insignes virtutes exercuit in sua conuersione.

QUARVVM prima fuit rara *HVMILITAS*, qua in præsentia eorum, qui inuitati erant contemnens opprobria & quæcunq; de se dici poterant, prostravit se ad pedes Christi, & quamuis ex colloquio Christi D. cum Pharisæo cognouit se ab illo irrideri, & contemni, ipsa tamen summo silentio mansit, propria causa, ob quam venerat, intenta.

SECUNDA virtus fuit, summa in præsentia Saluatoris *MODESTIA*, non enim est ausa ad eius aspectum accedere, sed retrò *istetit secus pedes eius*, quasi puderet diuinum vultum aspicere, quæ agnoscebat se grauiter offendisse, plenaq; rubore quemadmodum publicanus ille, *knolebat*, nec audebat, *oculos ad caelum leuare*. Ex quo orta est profunda illa *REVERENTIA*, qua se ad Christi pedes prostravit, adorans eum in spiritu & veritate, & confitens ipsum esse suum Medicum, & vnicum reparatorem, non solùm secundum *l diuinitatem* per caput significatam; sed etiã secundum *l humanitatem* per pedes iudicatam. Et quamuis propria indignitas eam contrahebat, *FIDUCIA* tamen praualluit: ut non procul, sed ad ipsos sacratissimos pedes se poneret, à quibus opem & solatium sperabat: sciens, quod *m qui appropinquant pedibus eius, accipient de doctrina illius salutem & vitam*. Prostrata itaque loqui cæpit non verbis sed *l affectibus*; non rationibus lingue, sed singultibus, & oculorum lacrymis, quæ summi doloris & *CONTRITIONIS* cordis eius fidem faciebant, & hæc fuit quinta virtus, qua peccatorum suorum maculas eluit. Sed quoniam lacrymæ nostræ, etiamli guttas maris excedant, si per se sumantur,

non

2.

*Bene incipe,
melius desis-
no.**c Mat. 9. 9.**f Luc. 3. 38.**g Mat. 20. 5.**h Baruch. 4.*

28.

*Decem vir-**tutes B.**Maria Mag-*

1.

Humilitas.

2.

*i Luc. 7. 38.**Modestia.**k Luc. 18. 13.*

3.

*Reuerentia**l. Cor. 11. 3.*

4.

*Fiducia**m Deut. 33.*

3.

Iacobi. 4. 8.

5.

Contritio.

6.
*Christi me-
ritorum ap-
plicatio.*

7.
Charitas.

8.
Liberalitas.

9.
Intentio.

10.
Constantia.

non sufficiunt ad eas maculas lauandas, fundebat illas ad pedes Christi, quibus coniuncta, ex ipsius Christi meritis virtutem acciperent, quam ex se ipsis non habebant: & ita purgarent ab iniquitatibus quas ipsa habebat. Et mox capillos manibus arripiens terfit pedes, quos lacrymis rigauerat, insignum ingentis **DESIDERII**, quo ipsas effusas in pedes Christi lachrymas, in cor suum trajcere iterum cupiebat, vt sic redemptoris sui dolores, & quicquid suis gressibus ille fuit promeritus, sibi ipsa applicaret. Quid verò est capillo suos manibus arripere, nisi cogitata ac desideria cum operibus coniungere; vt omnia virtutem & sanctitatem Christi participent, quem admodum linteum, quo res aliqua humida tergitur, humiditatis eius sit particeps. Et quoniam hoc totum non ab spiritu timoris procedebat, eminare voluit in septima virtute quæ est **CHARITAS**, quam manifestabat sacratissimorum pedum Christi frequentibus osculis, ex intimo cordis optans, totam se Redemptori suo coniungere, eaque amoris vnitione vinum cum illo spiritum fieri. Et vt intelligeretur, eum amorem non solum esse in affectu, sed etiam opere, **VNGVENTO** pretiosissimo & fragrantissimo eius pedes **VNGEBAT**; feruentissima concipiens desideria, & animi decreta firmissima, omnes suas facultates, & quicquid haberet, in huius Domini sui obsequium expendendi vt *in qua prius iniquitati seruierant, nunc seruirent iustitie in sanctificationem*. Noua virtus, quæ reliquas omnes comitabatur, fuit purissima solius gloriæ Dei **INTENTIO** in omnibus quæ faciebat. In cuius rei fidem non dicitur de illa, quod pedes Christi terferit, postquam eos vixisset, sed prius, ne quid pretiosi illius & fragrantis vnguenti sibi adheresceret. significare enim voluit, nihil se velle recipere eorum, quæ Christo semel obtulisset: nec gloriam aut honorem ex eo facto sibi accedere: sed vt quicquid illud esset, dilecto suo tribueretur. Denique fuit constantissima, donec voti sui compos euaderet. etsi enim colloquium Christi D. cum Phariseo diutius protraheretur, ipsa tamen, *ex quo mirant non cessauit osculari pedes eius*: sed repetiuit, milleque amoris affectus replicauit; donec dulcissimum illud verbum à dilecto suo ad se conuerso audiuit: *dimittuntur tibi peccata: vade in pace*. Hunc ergo in modum feruens illa peccatrix decies tantum conuersa Deum requisit, quàm ab eo discedens, eum offendendo errauerat, cui (vt Christus dixit) propterea remissa sunt peccata multa, quoniam dilexit multum. Eius ergo conuersionem merito tanquam exemplar tuæ accipies imitandam in decem prædictis virtutibus: de quibus fusior erit sermo in tractatu tertio, qui erit de pœnitentia.

§. 2. Prædicta confirmantur exemplo feruentis Ruth conuersionis.

HVC Tractatui, & ijs, quæ hactenus diximus, finem imponamus, proposito exemplo feruentis **RUTH** conuersionis, quæ multò magis

eminet,

eminet, si cum ORPHÆ sociæ eius inconstantia conferatur: in quibus veluti sculpru apparet, quod Christus D. N. dixit in parabola duorum filiorum, quam retulimus. Nam quemadmodum duo illi filij eodem vocationis modo, licet euentibus contrarijs, vocati fuerunt: Ita ORPHA & RYTH eisdem medijs vocata sunt a Deo, vt ex terra Moab exirent, idololatriam suam desererent, & cum NOEMI in Bethlehé pergerent: vbi verum Deum Israël adorare, eijs; seruire possent. Et vtraq; quidē ex patria sua, & materna domo exire ceperunt; vtraq; & cū lacrymis dicere: *atecum pergemus ad populum tuum, nec te deseremus: sed paulo post Orpha imitata secundum filium inconstantem, mentē mutauit, nec re ipsa Socrum suā est secuta. amor enim patrie, parentū, ac Deorū, quos adorare cōsueuerat, eam impulerunt; vt ad locū, vnde exiuerat, reuertetur. RYTH verò feruentiori animo firma & constans perseuerauit in suo proposito, oblita patriæ suæ, populi sui, ac domūs patrum suorū; & Deorum, quos antea coluerat: dixitq; ad NOEMI: *ne aduerseris mihi, vt relinquā te & abeam: quocunq; enim perrexeris, pergā: & vbi morata fueris, & ego pariter morabor. populus tuus populus meus, & Deus tuus Deus meus. Quæ te terram morientem susceperit, in ea moriar: ibiq; locum accipiam sepulcræ. Hac mihi faciat Dominus, & hac addat, si non sola mors me & te separauerit. O mulier, plus quàm mulier, in qua diuina vocatio admirandam vim & efficacitatem suam ostendit! eisdem patitur conflictus & congressus quos Orpha; nec tamen cedit sicut illa: videt ad oculum sociæ suæ inconstantiam & malum exemplum, nec mutatur: exhortatur eam NOEMI, vt ad populum suum redeat; negat illa se alium populum habere, quàm ipsius NOEMI: & quamuis incipiens & nouitia in obsequio diuino, offert leuileriter ad æquē currendum cum veterana: Ac denique ita serid & ex animo patriæ suæ, moribus, ac legibus, dijsque ipsis, quos prius adorauerat, renunciat; vt ex tunc statuerit, non nisi vnicum solum Deum agnoscere, eiusque sanctam legem amplecti, tanta firmitate, vt etiam iuramento se obstringat, ad perseuerandum in his omnibus vsque ad ipsam mortem & sepulturam. Adeoque exactē promissionem suam impleuit, vt inter Messia progenitores connumerari meruerit: volueritq; Seruator noster eam recenseri in Sancto Euangelio inter suos progenitores, in exemplum peccatorum penitentium; & confusionem rebellium, videntium, idololatrias præcedere ipsos in regnum cælorum: eò quòd cum obedientia amplectantur, quod ipsi pertinaciter reiiciunt. quemadmodum his verbis mirificè perpendit S. Hieronymus: ostendamus in Israël gloriam peregrinam; & benedictionis germen in ligno fluxisse non suo dicimus RYTH, quo magis confundantur in fœmina. Promittitur per Prophetas de radice Iesse virga, pro nostra salute proditura, in quam flos conscenderet, qui vel**

Ruth. 1.
10. 16.

Matt. 1. 5.

Libro de vera
Circum-
sione ultra
mediū to. 9.
Isai. 11. 1.

solus utique pleniagri odore fragraret præ conforibus suis : quem in
 » odorem unguentorum super omnia aromata latitiæ oleo pater unxisset.
 » Hic tamen Iesse auiam non Israeliticam habuit, sed Moabitam. Cui tantum
 » peregrinæ cōceditur, quantum nulla de Patriarcharum germine promere-
 » tur : ut suo utero destinatae benedictionis semen accipiat, & Israeli non Is-
 » raelita parturiat dignitatem: cornuque populi sui, in alterius populi bene-
 » dictionibus aliena sustollat. unde istud, oro, promeruit? Credo, quia dixit
 » socruis suæ: Populus tuus, populus meus est : & Deus tuus Deus meus est.
 » O virtutem viris etiam præferendam. Abrahæ fidem in circumcisæ gentis
 » mulier imitatur, quam virilis circumcisio dereliquit; & per aliena vestigia
 » meritum iustificationis ingreditur, à quibus maiorum cæca hæreditas de-
 » uiuit. Deos suos Moabita contemnit, cum tu Israel desideres alienos. Illa
 » enim unum Deum, suorum iam oblita, coniurat; & tu post multitudinem
 » fornicaris idolorum: hinc eligitur à Domino, hinc fit Israelita, mente, non
 » genere; Fide, non sanguine; virtute, non tribu; hinc usque ad eum benedi-
 » tur, ut Prophetarum tuorum mater vocetur, & regum. Lucet prorsus die
 » clarius, regnum cælorum vim pati; & à vim facientibus inuadi, diripi, pos-
 » sideri: nec iustificationem gentis esse, sed vitæ: quando non circumcisi per
 » frugem probitatis, aulam sanctificationis introeunt: & circumcisi in eadē
 » aula geniti per pudenda gestorum sceptrum sanctificationis amittunt. Hæc
 » S. Hieronym. quod totum in malorum Christianorum pudorem & con-
 » fusionem cedit, qui Deum viuum deserunt: ut suis operibus falsos vitio-
 » rum suorum Deos adorent. Et quemadmodum c. *Ninivite, & Regina Sabæ*
 » *surgent in iudicio* (sicut ipse Redemptor noster dixit) ut eos arguant & con-
 » demnent, qui eius voci obedire noluerunt, nec ad eius doctrinam audien-
 » dam venire: Ita hæc mulier erit tunc tanquam exemplum constituta, ad
 » rebelles diuinæ vocationi confundendos, & condemnandos, eò quòd face-
 » re neglexerint, quod illa fecit: cum tamen maiora ad id præstandum sub-
 » sidia habuerint, quàm illa. Sed multò est melius, ut eam nunc in exemplum
 » accipias ad feruentem eius conuersionem & obedientiam imitandam stu-
 » dendo ab ipsa initijs generosum induere cor, ad magna quæque aggredi-
 » da: etsi enim sementis primæ vocationis non statim proferat fructum
 » centesimum; statim tamen animum adijcit ad eum procu-
 » randum, quemadmodum in proximo

Tractatu dicetur.

Finis Tractatus Primi.

TRACTA-

c. Mat. 12.
41.